

KLIMAATATELIER

ROUTE 2030 NAAR KLIMAATBESTENDIGHEID

RESULTATEN KLIMAATENQUÊTE

1. Inleiding

Knokke-Heist maakt samen met 8 andere steden en gemeenten (Beernem, Blankenberge, Damme, Jabbeke, Oostkamp, Torhout, Zedelgem en Zuienkerke) een Klimaatplan 2030 op onder de groepsnaam 'Lokaal Klimaatbeleid Noord-West-Vlaanderen'. Binnen dit kader werd binnen elke gemeente een klimaatenquête voor haar inwoners en ondernemers georganiseerd. De resultaten van deze enquête worden verder gebruikt in een aantal vervolgstappen om het Klimaatplan 2030 vorm te geven. Eén van deze stappen is het klimaatatelier, waarbij inwoners en ondernemers die zich kandidaat stelden verder kunnen werken op een aantal van de thema's die in de klimaatenquête aan bod kwamen.

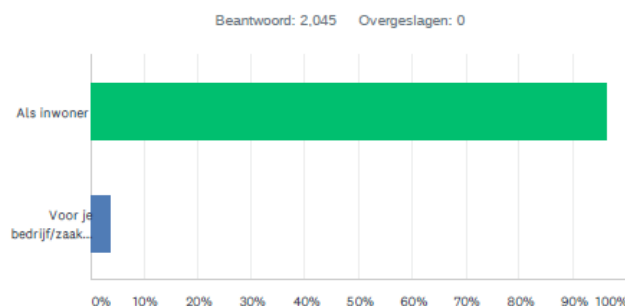
De enquête liep van 1 januari 2021 tot en met 31 januari 2021 over 6 thema's: mobiliteit, wonen, lokale economie, energie, groen en water.

Een beknopte samenvatting van de enquête kan in deze nota worden teruggevonden. Hierin worden de belangrijkste resultaten weergegeven, net als een aantal in het oog springende zaken.

2. Aantal deelnemers aan de klimaatenquête

De enquête werd voor alle gemeenten samen 2045 keer ingevuld. Van de deelnemers vulde 96% de enquête als inwoner in (1968 deelnames) en 4% als ondernemer (77 deelnames).

Specifiek voor Knokke-Heist vulden er 309 inwoners de enquête in en 15 ondernemers.

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Als inwoner	96%	1,968
Voor je bedrijf/zaak/onderneming	4%	77
TOTAAL		2,045

3. Resultaten van de klimaatenquête voor inwoners Knokke-Heist

3.1 Acties binnen de gemeente

In een eerste reeks vragen werd gepolst naar wat voor de 6 meegenomen thema's nu reeds gebeurt aan acties binnen de gemeente en hoe deze door de deelnemers aan de enquête ingeschat worden, gaande van voldoende tot te weinig tot niet nodig.

In de onderstaande samenvattende beschrijving worden de meest vermelde acties per categorie weergegeven. Daarna worden informatief per thema de grafiek en tabel met alle resultaten weergegeven.

3.1.1 Acties waar reeds voldoende op wordt ingezet

De inwoners van Knokke-Heist die de enquête invulden, vinden dat er reeds voldoende door de gemeente wordt ingezet op volgende acties:

- De lokale economie actief promoten en ondersteunen (55%)
- Inzetten op biodiversiteit (48%)
- Inzetten op natuur op wandelafstand (43%)
- Goede dienstregeling en frequent aanbod voor openbaar vervoer voorzien (42%)
- Verstandig verdichten (bv. appartementen op goedgelegen plaatsen) (39%)
- Inzetten op de inrichting van fietsstraten, zones 30, autoluw centrum (34%)

3.1.2 Acties waarop te weinig wordt ingezet

Binnen de 6 thema's (mobiliteit, wonen, lokale economie, energie, groen en water) wordt volgens de respondenten *te weinig* ingezet op:

- Projecten rond het vermijden van voedselverspilling uitvoeren (81%)
- Inzetten op de inrichting van fietsstraten, zones 30, autoluw centrum (78%)
- Initiatieven rond de korte keten in de landbouw opzetten of steunen (74%)
- Onbebouwde ruimte buiten het centrum als open ruimte behouden (73%)
- Centra, pleinen en straten groener maken, samen met de bewoners (72%)
- Weggepompt water bij bouwerven (bemalingswater) zoveel mogelijk hergebruiken of wat verder terug in de grond laten dringen (bv. via regels, controles,...) (71%)
- Beperken van verharding bij bedrijven waar het kan, om meer ruimte voor groen en water te creëren (67%)
- Zonnepanelen op grote daken actief stimuleren (bv. bedrijf energie laten delen met zijn burens, inwoners mee laten investeren in de installatie,...) (66%)
- Inwoners stimuleren om verharding (bv. brede oprit, voortuin) weg te nemen en te vervangen door groen (65%)
- Vermijden dat regenwater afkomstig van woningen nog afgevoerd wordt via de riolering in de straat, omdat dit regenwater moet gebruikt worden in de woning of zoveel als mogelijk in de tuin in de grond moet dringen (inwoners advies geven over oplossingen, subsidie geven voor de werken,...) (65%)
- Bij (nieuwe) projecten in de gemeente de aanwezige natuur en het groen zoveel mogelijk behouden (64%)
- Mensen financieel aanmoedigen om minder de wagen te gebruiken (61%)
- Inwoners en bedrijven stimuleren om zelf energie te produceren (bv. organiseren groepsaankoop zonnepanelen, opvragen en evalueren van offertes van aannemers,...) (61%)
- Inzetten op het behoud van (lokale) winkels in het centrum en de deelgemeenten (58%)
- Inzetten op warmtenetten in de gemeente (57%)
- Inzetten op natuur op wandelafstand (bv. buurtgroen, parken, bossen) (52%)
- Begeleiden bij het energiezuinig renoveren van de woning (51%)
- Parkeerplaatsen wegnemen om meer ruimte te maken voor fietsenstalling, meer groen,... (51%)
- Binnen de gemeente extra bufferbekkens maken, als bescherming tegen overstroming en om watervoorraad te hebben tijdens droge periodes (50%)
- Inzetten op windmolens in de gemeente (bv. onderzoeken op welke plaatsen windmolens kunnen,

bezoeken organiseren naar plaatsen met windmolens, een deel van de winst laten investeren in projecten goed voor de buurt,...) (50%)

3.1.3 Acties waarop niet ingezet dient te worden

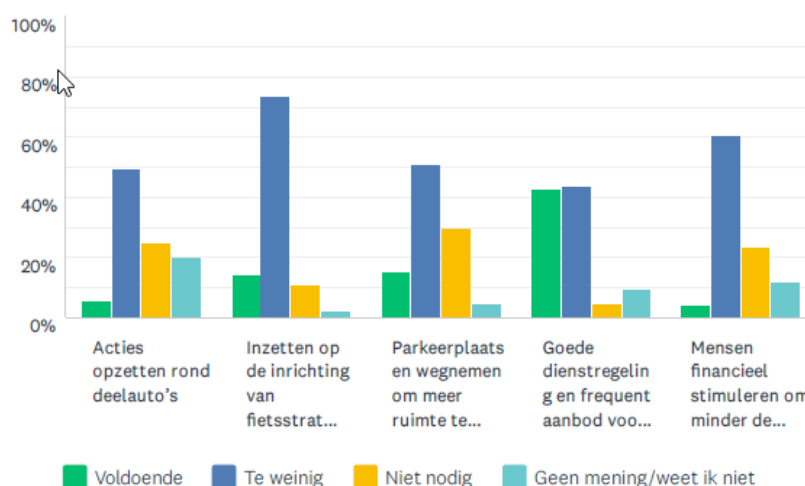
In de lijst acties duiden de respondenten een aantal acties aan die *niet nodig* zijn binnen Knokke-Heist. De acties die onder die noemer het meest aangeduid werden zijn:

- Parkeerplaatsen wegnemen om meer ruimte te maken voor meer fietsenstallingen, meer groen,...(30%)
- Acties opzetten rond deelauto's (25%)
- Ruimte voor privaat wonen op een verstandige manier beperken (23%)
- Mensen financieel stimuleren om minder de wagen te gebruiken (23%)
- Inzetten op windmolens in de gemeente (bv. onderzoeken op welke plaatsen windmolens kunnen, bezoeken organiseren naar plaatsen met windmolens, een deel van de winst laten investeren in projecten goed voor de buurt,...) (21%)
- Openbare verlichting dimmen/doven (20%)

3.1.4 Uitgebreid overzicht van de resultaten van de enquête

V24 Mobiliteit

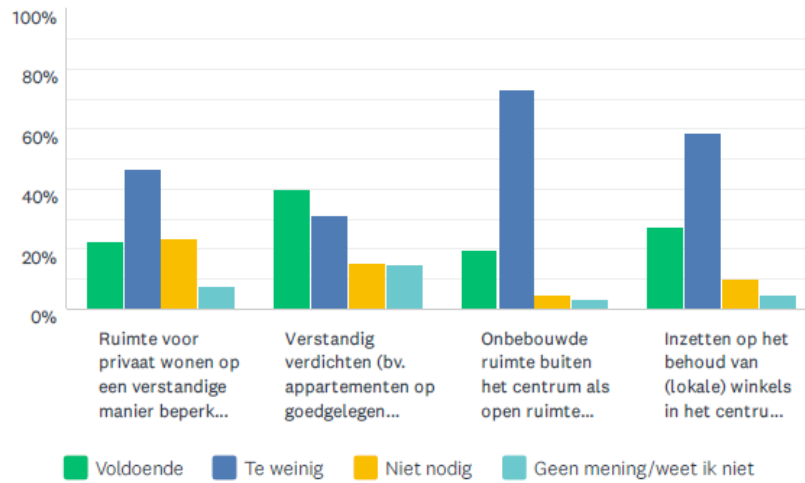
Beantwoord: 279 Overgeslagen: 30

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Acties opzetten rond deelauto's	5% 15	49% 138	25% 70	20% 56	279	2.60
Inzetten op de inrichting van fietsstraten, zones 30, autoluw centrum	14% 39	73% 205	11% 30	2% 5	279	2.00
Parkeerplaatsen wegnemen om meer ruimte te maken voor fietsenstalling, meer groen,...	15% 42	51% 142	30% 83	4% 12	279	2.23
Goede dienstregeling en frequent aanbod voor openbaar vervoer voorzien	42% 118	44% 122	4% 12	10% 27	279	1.81
Mensen financieel stimuleren om minder de wagen te gebruiken	4% 11	61% 169	23% 65	12% 34	279	2.44

V25 Wonen

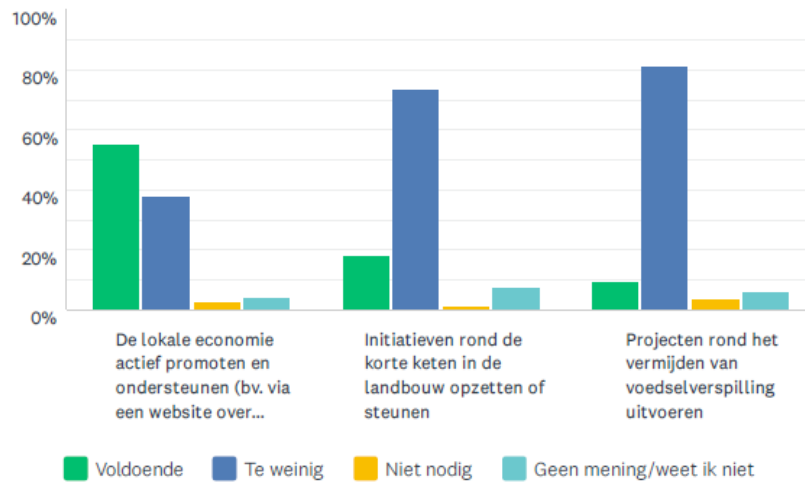
Beantwoord: 266 Overgeslagen: 43

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Ruimte voor privaat wonen op een verstandige manier beperken (bv. kleinere tuinen in combinatie met meer buurtgroen, minder open bebouwing)	23% 60	47% 124	23% 62	8% 20	266	2.16
Verstandig verdichten (bv. appartementen op goedgelegen plaatsen)	39% 105	31% 83	15% 40	14% 38	266	2.04
Onbebouwde ruimte buiten het centrum als open ruimte behouden (bv. niet meer innemen voor woningen of verkavelingen, bedrijventerreinen)	20% 52	73% 194	5% 12	3% 8	266	1.91
Inzetten op het behoud van (lokale) winkels in het centrum en de deelgemeenten	27% 72	58% 155	10% 27	5% 12	266	1.92

V26 Economie

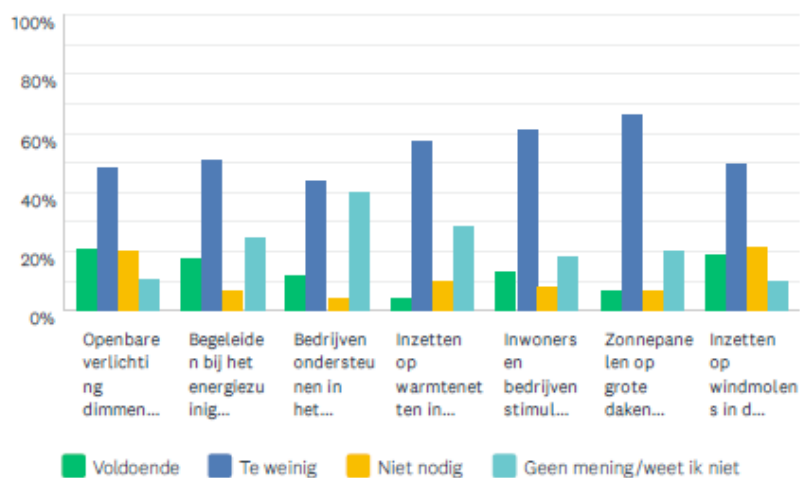
Beantwoord: 262 Overgeslagen: 47

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
De lokale economie actief promoten en ondersteunen (bv. via een website over lokale zaken, als gemeente zelf lokaal aankopen,...)	55% 144	38% 100	3% 7	4% 11	262	1.56
Initiatieven rond de korte keten in de landbouw opzetten of steunen	18% 47	74% 193	1% 3	7% 19	262	1.98
Projecten rond het vermijden van voedselverspilling uitvoeren	10% 25	81% 212	3% 9	6% 16	262	2.06

V27 Energie

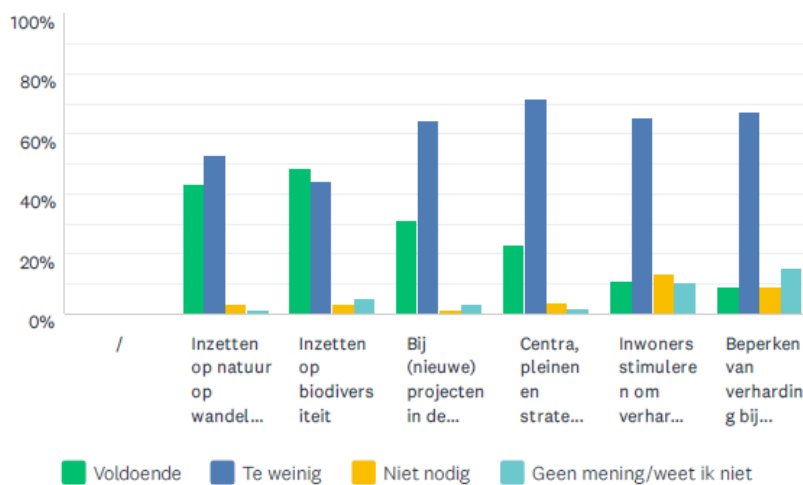
Beantwoord: 256 Overgeslagen: 53

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Openbare verlichting dimmen/doven	21% 54	48% 124	20% 51	11% 27	256	2.20
Begeleiden bij het energiezuinig renoveren van de woning	18% 45	51% 131	7% 17	25% 63	256	2.38
Bedrijven ondersteunen in het energiezuinig werken (bv. energiescan bedrijf, bedrijven begeleiden om samen te werken rond energie,...)	12% 31	44% 113	4% 10	40% 102	256	2.71
Inzetten op warmtenetten in de gemeente	4% 10	57% 147	10% 26	29% 73	256	2.63
Inwoners en bedrijven stimuleren om zelf energie te produceren (bv. organiseren groepsaankoop zonnepanelen, opvragen en evalueren van offertes van aannemers,...)	13% 33	61% 156	8% 21	18% 46	256	2.31
Zonnepanelen op grote daken actief stimuleren (bv. bedrijf energie laten delen met zijn burens, inwoners mee laten investeren in de installatie,...)	7% 18	66% 170	7% 17	20% 51	256	2.39
Inzetten op windmolens in de gemeente (bv. onderzoeken op welke plaatsen windmolens kunnen, bezoeken organiseren naar plaatsen met windmolens, een deel van de winst laten investeren in projecten goed voor de buurt,...)	19% 49	50% 127	21% 55	10% 25	256	2.22

V28 Groen

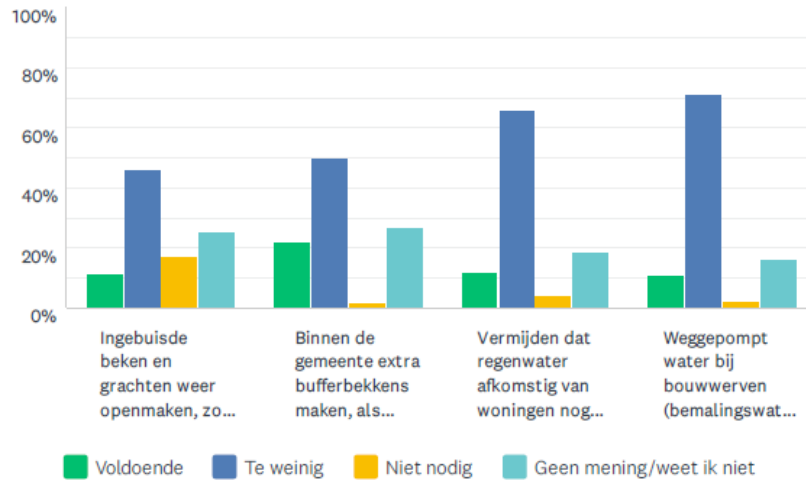
Beantwoord: 250 Overgeslagen: 59

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
/	0% 0	0% 0	0% 0	0% 0	0	0.00
Inzetten op natuur op wandelafstand (bv. buurtgroen, parken, bossen)	43% 108	52% 131	3% 8	1% 3	250	1.62
Inzetten op biodiversiteit	48% 121	44% 110	3% 7	5% 12	250	1.64
Bij (nieuwe) projecten in de gemeente de aanwezige natuur en het groen zoveel mogelijk behouden	31% 78	64% 161	1% 3	3% 8	250	1.76
Centra, pleinen en straten groener maken, samen met de bewoners	23% 58	72% 179	4% 9	2% 4	250	1.84
Inwoners stimuleren om verharding (bv. brede oprit, voortuin) weg te nemen en te vervangen door groen	11% 28	65% 163	13% 33	10% 26	250	2.23
Beperken van verharding bij bedrijven waar het kan, om meer ruimte voor groen en water te creëren	9% 22	67% 168	9% 22	15% 38	250	2.30

V29 Water

Beantwoord: 248 Overgeslagen: 61

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Ingebuisde beken en grachten weer openmaken, zodat het water weer zichtbaar bovengronds stroomt	12% 29	46% 114	17% 42	25% 63	248	2.56
Binnen de gemeente extra bufferbekkens maken, als bescherming tegen overstroming en om watervoorraad te hebben tijdens droge periodes	22% 54	50% 124	2% 4	27% 66	248	2.33
Vermijden dat regenwater afkomstig van woningen nog afgevoerd wordt via de riolering in de straat, omdat dit regenwater moet gebruikt worden in de woning of zoveel als mogelijk in de tuin in de grond moet dringen (inwoners advies geven over oplossingen, subsidie geven voor de werken,...)	12% 30	65% 162	4% 10	19% 46	248	2.29
Weggepompt water bij bouwerven (bemaalingswater) zoveel mogelijk hergebruiken of wat verder terug in de grond laten dringen (bv. via regels, controles,...)	11% 27	71% 176	2% 5	16% 40	248	2.23

3.2 Acties die je als inwoner zelf wenst te nemen

Binnen de klimaatenquête kregen de deelnemers als tweede hoofdvraag de vraag welke acties ze zelf wensen te ondernemen om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Op basis van de antwoorden kan de top 3 van meest en minst gekozen acties samengesteld worden.

De top 3 in acties die meest geselecteerd werden door de respondenten om zelf te nemen zijn:

1. Verplaatsingen zoveel mogelijk te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer (88%)
2. Zuinig omgaan met energie (zuinigere toestellen en verlichting) (76%)
3. Lokaal en duurzaam kopen (korte keten) (72%)

De top 3 acties die het minst geselecteerd werden door de respondenten om zelf te nemen zijn:

1. Overbodige verharding bij de woning wegnemen (7%)
2. Gebruik maken van een autodeelsysteem (10%)
3. Participeren aan een klimaatproject of actie (bv. burgerinitiatief) (20%)

4. Resultaten van de klimaatenquête voor ondernemers voor de groep ‘Lokaal klimaatbeleid Noord-West-Vlaanderen’

De enquête werd voor de groep van 9 steden en gemeenten ingevuld door 77 ondernemers. Van deze ondernemers waren er 15 waarvan het bedrijf in Knokke-Heist is gevestigd.

Om een representatief beeld voor de invalshoek klimaat vanuit het standpunt van de ondernemers te verkrijgen, worden de resultaten van de klimaatenquête voor de ondernemers weergegeven voor de gehele groep van steden en gemeenten waarvoor het Klimaatplan 2030 wordt opgemaakt.

Van de 77 ondernemers die de enquête voor de 9 steden en gemeenten invulden bleek 46% werkzaam te zijn in de sector ‘landbouw, natuur en visserij’. De tweede meest vertegenwoordigde sector in de enquête is de sector ‘techniek, productie en bouw’, goed voor 15% van de antwoorden.

4.1 Gemiddelde klimaatimpact op de bedrijfsvoering

In de inleidende vraag werd gepolst naar hoe ingeschat wordt wat de invloed is van het klimaat op de bedrijfsvoering. Hierbij staat 0 voor geen invloed vanuit het klimaat op de bedrijfsvoering en 10 voor een zeer grote invloed.

De gemiddelde impact werd door de respondenten aangeduid als 6 op een schaal van 10. Wanneer specifiek naar de sector ‘landbouw, natuur en visserij’ wordt gekeken, dan stijgt de gemiddelde impactscore naar 8. Voor de sector ‘techniek, productie en bouw’ is de gemiddelde score 6.

4.2 Acties door de ondernemers

In het eerste deel van de bevraging werd gepolst naar welke acties de ondernemers reeds nemen, waarop men wenst in te zetten op korte termijn (binnen de 5 jaar vanaf heden) en op langere termijn, wat men niet wenst op te nemen en wat niet van toepassing is.

4.2.1 Acties waarop reeds ingezet wordt

De ondernemers die deelnamen aan de enquête zetten reeds in op een groot aantal maatregelen:

- Investeren in energiezuinige verlichting (78%)
- Hemelwater inzamelen op het bedrijventerrein (bufferbekken, hemelwaterput) (71%)
- Advies inwinnen over waterbesparingsmaatregelen en toepassen van waterbesparingsmaatregelen (60%)
- Plaatsen van zonnepanelen en/of zonneboiler (58%)
- Inzetten op groen/water op het bedrijfsterrein (53%)
- Grondstoffen herwinnen van afgedankte producten, nevenstromen benutten of delen (49%)
- Het bedrijfsgebouw renoveren (47%)
- Levensduur van het geproduceerde product verlengen (herstel, upgrading of herverkoop) (38%)
- Acties die kaderen binnen het thema bodem:
 - Land- en tuinbouwpraktijken inzetten die een maximale bodembedekking realiseren (50%)
 - Land- en tuinbouwpraktijken inzetten om de bodemstructuur te verbeteren (50%)
 - Kleinschalige erosiebestrijdingswerken uitvoeren (38%)

4.2.2 Acties waarop de deelnemende ondernemers wensen in te zetten op korte termijn

De deelnemende ondernemers hebben binnen een termijn van 5 jaar slechts beperkt plannen om in te zetten op bijkomende klimaatacties. De acties waar de deelnemende ondernemers het meeste op wensen in te zetten zijn:

- Inzetten op de opslag van op het perceel geproduceerde energie (16%)
- Laadinfrastructuur voor elektrische wagens op de bedrijfsgrond voorzien (15%)
- Advies inwinnen over waterbesparingsmaatregelen en toepassen van waterbesparingsmaatregelen (15%)
- Investeren in een energiezuinige verwarmingsinstallatie (14%)
- De productie-installatie energetisch optimaliseren (14%)
- Zuiveren van eigen afvalwater en hergebruik van het water (13%)

4.2.3 Acties waarop zal ingezet worden op langere termijn

Van een aantal acties geven de respondenten aan dat ze er *later* (na een periode van 5 jaar vanop heden) zullen op inzetten:

- Voertuigen op fossiele brandstof vervangen door CO₂-neutraal vervoer (43%)
- Plaatsen van een windmolen op eigen terrein en de opgewekte energie zelf benutten (26%)
- Inzetten op opslag van op het perceel geproduceerde energie (23%)
- Samenwerken met een burgercoöperatie voor het opwekken van hernieuwbare energie op het eigen perceel (23%)
- Laadinfrastructuur voor elektrische wagens op de bedrijfsgrond voorzien (22%)
- Samenwerken met andere bedrijven rond water (21%)

4.2.4 Acties waarop niet zal ingezet worden

Op een aantal acties wensen de deelnemende ondernemers *niet* in te zetten:

- Installeren van een biogasinstallatie/biomassaketel (37%)
- Ontharden van eigen terrein (29%)
- Uitwisselen van energie met andere bedrijven (27%)
- Installeren van een warmtekrachtkoppeling (27%)
- Plaatsen van een groendak (27%)
- Eigen voertuigen delen of deelvoertuigen gebruiken (26%)
- Product als een dienst benutten (bv. licht aankopen i.p.v. lampen) (24%)
- Een windmolen op eigen terrein plaatsen en de opgewekte energie zelf benutten (21%)

4.3 Ondersteuning vanuit de verschillende gemeenten waarvoor het klimaatplan wordt opgemaakt

In het tweede deel van de bevraging werd gericht op welke rol de gemeente zou moeten opnemen om bedrijven/ondernemingen te ondersteunen bij het uitvoeren van klimaatacties.

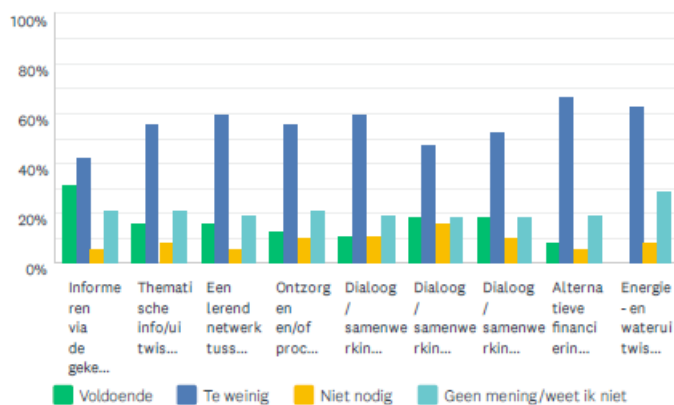
De acties die door de deelnemers aan de enquête het meest geselecteerd werden zijn:

- Alternatieve financieringsmogelijkheden bekend maken (67%)
- Energie- en wateruitwisseling tussen bedrijven en/of tussen bedrijven en burgers faciliteren (63%)
- Een lerend netwerk tussen bedrijven/ondernemingen opzetten (59%)
- Dialoog/samenwerking faciliteren met vakorganisaties/kennisinstellingen (59%)

Een meer uitgebreid overzicht van wat de deelnemende ondernemers verwachten aan ondersteuning vanuit de gemeente kan worden teruggevonden in hierna volgende grafiek en overzichtstabel:

V20 Welke rol vind jij dat jouw gemeente moet opnemen om bedrijven/ondernemingen te ondersteunen om klimaatactie(s) uit te voeren? Geef voor elke actie aan of dit al voldoende gebeurt, niet gebeurt maar wel zou moeten of niet nodig is in jouw gemeente.

Beantwoord: 38 Overgeslagen: 2,007

	VOLDOENDE	TE WEINIG	NIET NODIG	GEEN MENING/WEET IK NIET	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Informeren via de gekende communicatiekanalen	32% 12	42% 16	5% 2	21% 8	38	2.16
Thematische info/uitwisselingsmomenten organiseren gericht op bedrijven/ondernemingen	16% 6	55% 21	8% 3	21% 8	38	2.34
Een lerend netwerk tussen bedrijven/ondernemingen opzetten	16% 6	59% 22	5% 2	19% 7	37	2.27
Ontzorgen en/of procesmatig begeleiden van bedrijven/ondernemingen	13% 5	55% 21	11% 4	21% 8	38	2.39
Dialoog / samenwerking faciliteren met buurtbewoners	11% 4	59% 22	11% 4	19% 7	37	2.38
Dialoog / samenwerking faciliteren met natuur- en milieuverenigingen	18% 7	47% 18	16% 6	18% 7	38	2.34
Dialoog / samenwerking faciliteren met vakorganisaties/kennisinstellingen	18% 7	53% 20	11% 4	18% 7	38	2.29
Alternatieve financieringsmogelijkheden bekendmaken	8% 3	67% 24	6% 2	19% 7	36	2.36
Energie- en wateruitwisseling tussen bedrijven en/of tussen bedrijven en burgers faciliteren	0% 0	63% 24	8% 3	29% 11	38	2.66